

BILTEN

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

Obnovljivi izvori jeftiniji od uglja, ali ne i hidroenergije

EU: udeo OIE u energetsom miksu 2030. iznosiće 33%

Nemačka konačno dostavila Briselu desetogodišnji energetska i klimatski plan

Kako do održivog finansiranja?

EU definiše šta se smatra zelenim ili održivim aktivnostima

Brisel: Kako sačuvati energetska stabilnost u doba pandemije

Platts: Projekcije kretanja cena struje do 2023.

Cene električne energije u 32 evropska glavna grada

Opcije i ograničenja Gasproma u projektu Severni tok 2

SADRŽAJ

Brisel: Kako sačuvati energetska stabilnost u doba pandemije	OVDE
Platts: Projekcije kretanja cena el.energije do 2023.	OVDE
Cene električne energije u 32 evropska glavna grada	OVDE
EU definiše zelene investicije radi podsticanja održivog finansiranja	OVDE
EU: udeo OIE u energetska miksu 2030. iznosiće 33%	OVDE
Nemačka konačno dostavila Briselu desetogodišnji energetska i klimatska plan	OVDE
Danska jedina EU članica na putu ispunjenja Pariskog sporazuma	OVDE
Obnovljivi izvori jeftiniji od uglja, ali ne i hidroenergije	OVDE
Prva vetroelektrana u vlasništvu potrošača	OVDE
Poljska: Barijera preuzimanju energetska firmi iz ne-EU zemalja	OVDE
Nemačka energetska firma želi da spreči spajanje divova	OVDE
Svaka benzinska stanica u Nemačkoj moraće da ima punjače za EV	OVDE
Opcije i ograničenja Gasproma u projektu Severni tok 2	OVDE
Nemačka osudila predlog novih sankcija SAD protiv Severnog toka 2	OVDE
Rusko-beloruski ugovor o gasu za 2021. pod znakom pitanja	OVDE
IEA: Ove godine rekordni globalni pad potrošnje gasa	OVDE
Prepolovljeni izvozni prihodi Gasproma	OVDE
Bugarska traži zajam za Balkanski tok i Interkonektor do Srbije	OVDE
Zakupljen sav kapacitet LNG terminala Krk	OVDE
Komisija odobrila Hrvatskoj pomoć za energetska intenzivna preduzeća	OVDE
Crnogorska berza električne energije do kraja godine	OVDE

Brisel: Kako sačuvati energetska stabilnost u doba pandemije

BRISSEL - Evropska komisija [objavila je izveštaj](#) EU eksperata, energetskih kompanija i mrežnih operatera o primerima dobre prakse odgovora na rizike u energetsom sektoru tokom pandemije.

Izveštaj daje 20 primera dobre prakse za rešavanje kratkoročnih i dugoročnih rizika poput uspostavljanja planova kontinuiteta poslovanja i planova u vanrednim situacijama, kao i prekogranične pomoći, saradnje i obuke za operatere:

- očuvanje snabdevanja ugroženim kupcima,
- proglašavanje energetskog sektora osnovnom uslugom,
- očuvanje slobodnog kretanja specijalizovanih energetskih radnika,
- očuvanje bitnih transportnih tokova kako bi se osigurali lanci snabdevanja energijom,
- dobro funkcionisanje unutrašnjeg energetskog tržišta,
- izrada planova odgovora na jake rizike
- jaki planovi kontinuiteta poslovanja i delovanja u vanrednim situacijama,
- solidarnost i prekogranična koordinacija, komunikacija i razmena informacija,
- rad preko telekomunikacija za ne-smenske poslove i sporedne delatnosti,
- reprogramiranje nebitnih radova na održavanju,
- higijenske i sanitarne mere, kao i obuka o higijenskim protokolima, prekogranična pomoć, saradnja i obuka za operatere,
- redukcija osoblja u kontrolnim sobama i primena daljinskog upravljanja,
- uspostavljanje baznih kampova i rezerve volontera za kritičnu infrastrukturu,
- smanjenje redovne rotacije personala,
- nametanje mera ograničenja osoblju pre pristupa izolovanim lokacijama,
- na ključnim mestima, rano otkrivanje, mere evakuacije, posebna podrška radnicima,
- pojačati mere kibernetičke sigurnosti i saradnje,
- pragmatičan pristup nacionalnih regulatora vezano za rizike, posebno u nuklearnom sektoru,
- pažnja ekonomskim posledicama po energetske kompanije, kooperante i investitore.

Platts: Projekcije kretanja cena el.energije do 2023.

S&P Global Platts

LONDON - S&P Global Platts u analizi od 10. juna dopunjuje svoje projekcije kretanja cena električne energije do kraja ove i u narednim godinama, kao i energetskog miksa na ključnim evropskim tržištima. Ovo su ključne ocene ovog vodećeg svetskog provajdera informacija o kretanjima cena na energetskim tržištima:

- Cene električne energije na spot tržištima ostaće niske. Od početka 2020. godine, evropske cene električne energije bile su umanjene u proseku za 5% do 7% zbog najblaže zime u istoriji, zbog restriktivnih mera izazvanih epidemijom korona virusa, povećane proizvodnje iz obnovljivih izvora i pada cena roba.
- Cene će se verovatno tek delimično oporaviti. Platts-ovi analitičari očekuju da će - izuzev na tržištu nordijskih zemalja - određena povećanja cena uslediti u periodu između 2021-2023, usled rasta potrošnje i dodatnog zatvaranja elektrana na uglj i nukleari. "Ipak, sada očekujemo da će cene biti oko 20% ispod naše prethodne prognoze objavljene u novembru 2019. godine".

- Finansijske posledice po analizom obuhvaćene evropske proizvođače električne energije generalno su podnošljive do kraja 2020. zahvaljujući zaštiti, odnosno hedžingu, (ugovaranju isporuka za određene termine, odnosno periode po fiksnim cenama - prim.DD). "Uticao će biti veći tokom 2021.-2022., jer je za te godine smanjeno hedžingovanje, dok su forward cene slabije nego što smo predviđali prošle godine", navodi se u analizi. (Vidi tabelu ispod)

	€/MWh	2018	2019	2020-2022 S&P Global Ratings ¹		
				2020	2021	2022
Nemačka	44	37	41-46	42-44	43-47	
Francuska	50	39	45	42-44	44-46	
VB	65	49	55-60	50-55	50-55	
Italija	61	52	57-60	43-46	48-50	
Španija	57	48	48-55	43-48	40-45	

- Obnovljivi izvori energije će igrati veću ulogu u formiranju cena električne energije tokom naredne decenije.

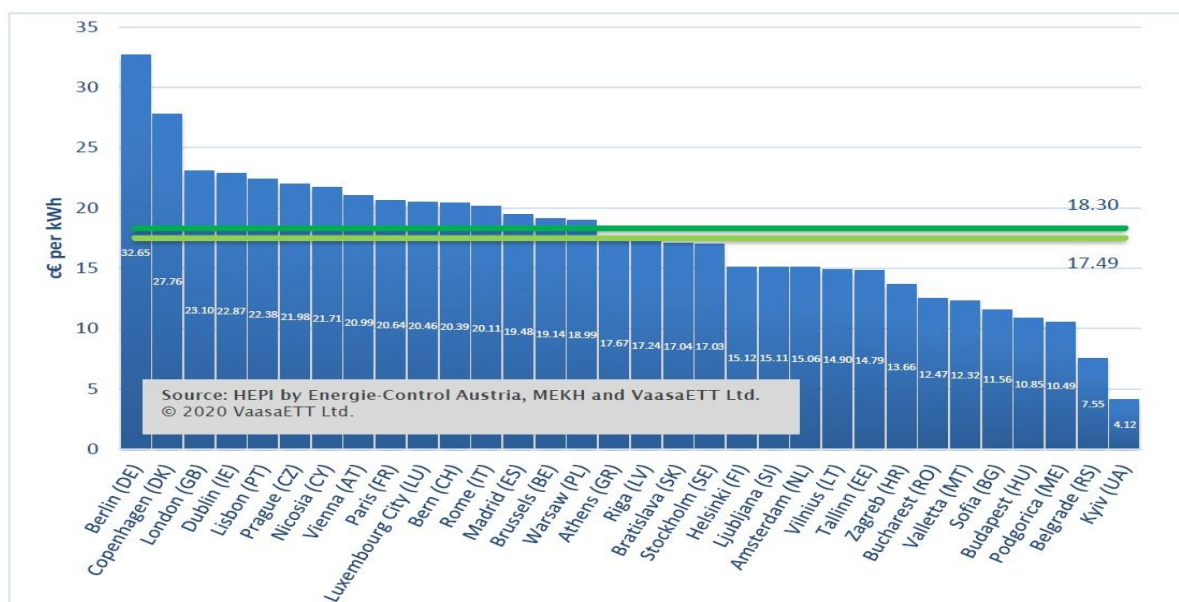
To je posledica dogovora čelnika EU da u decembru prošle godine potpišu Evropski Zeleni ugovor i saglasnosti vlada za vreme pandemije COVID-19 da će energetska tranzicija igrati središnju ulogu u ekonomskom oporavku Evrope.

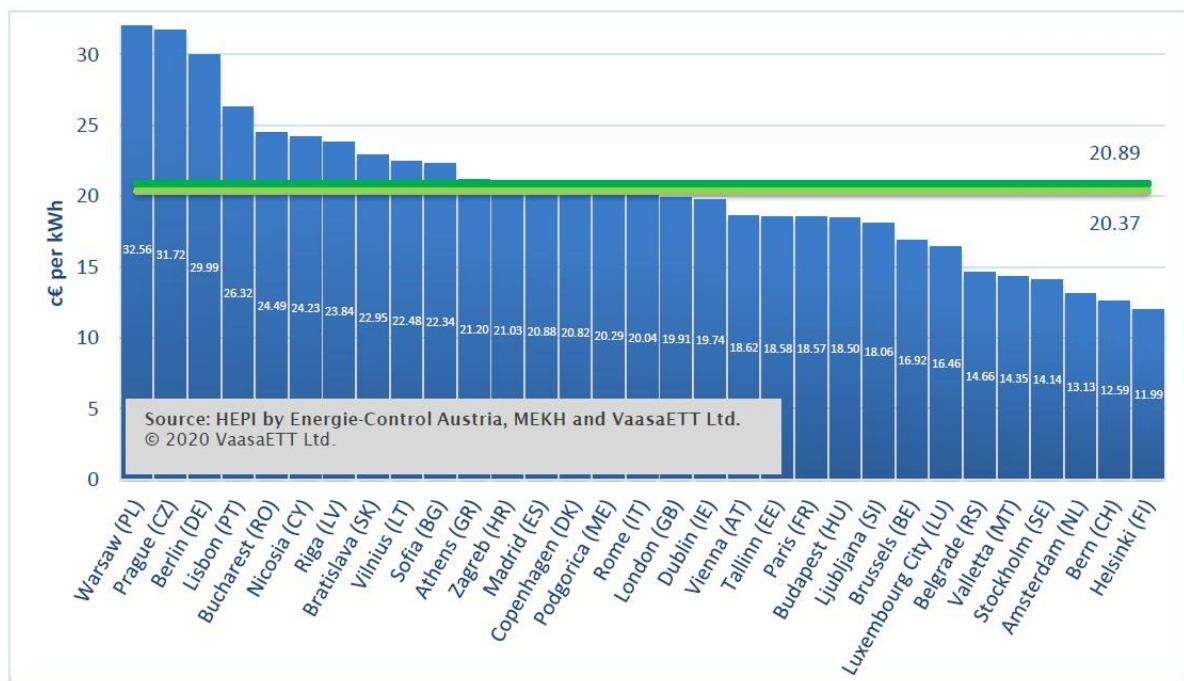
Cene električne energije u 32 evropska glavna grada

BEČ – Prenosimo najnovije tabele sa cenama električne energije i prirodnog gasa za domaćinstva u 32 evropska glavna grada u maju 2020., koju za austrijskog energetskeg regulatora (Energie-Control) i mađarsku regulatornu agenciju za energetiku i komunalne usluge (MEKH) priprema istraživačka i konsultantska firma za sektor potrošača VaasaETT.

Tabela 1: Rezidencijalne cene električne energije uključujući takse:

Tabela 2: Kada se cene prilagode standardima kupovne moći u svakoj zemlji, slika se značajno menja:

Finalna cena za domaćinstva (maj 2020)   Prosek - EU27   Prosek – sve zemlje

EU definiše zelene investicije radi podsticanja održivog finansiranja

BRISEL - Kako bi podstakla prelazak na ekološki prihvatljiva ulaganja, EU uvodi pravila koja će definisati šta se smatra zelenim ili održivim aktivnostima o čemu će se Evropski parlament izjasniti tokom junskog plenarnog zasedanja.

Time bi se uspostavio zajednički sistem klasifikacije unutar EU i pružio jasnoća poslovanju i investitorima i podstaklo povećanje finansiranja iz privatnog sektora za prelaz na klimatsku neutralnost, objavljuje 14. juna portal *Modern Diplomacy*.

Evropska komisija procenjuje da je Evropi potrebno u narednih deset godina dodatnih 260 milijardi evra ulaganja. Javna sredstva neće biti dovoljna i privatni investitori će morati ući u finansiranje "klimatski-prijateljskih" projekata. Ovo zahteva jasne kriterijume o tome šta je tačno održivo i ekološki prihvatljivo; u suprotnom, možda bi se neka sredstva mogla usmeriti na projekte „zelenog pranja“ koji tvrde da su ekološki, ali u stvarnosti nisu.

Koje se ekonomske aktivnosti kvalifikuju kao održive:

[Uredba o taksonomiji](#) postavlja šest ekoloških ciljeva i kaže da se aktivnost može smatrati ekološki održivom ako doprinese bilo kom od njih bez da značajnije šteti bilo kom drugom.

Načelo „ne šteti“ - što će Evropska komisija dalje definisati - znači da se ekonomska aktivnost koja nanosi životnoj sredini više štete nego što stvara benefite ne može klasifikovati kao održiva.

Ciljevi zaštite životne sredine su:

- Ublažavanje klimatskih promena (izbegavanje / smanjenje emisija gasova staklene bašte ili povećanje njihove eliminacije)
- Prilagođavanje klimatskim promenama (smanjenje ili sprečavanje štetnog uticaja na trenutnu ili očekivanu buduću klimu ili rizike takvih negativnih uticaja)
- Održivo korišćenje i zaštita vodenih i morskih resursa
- Prelazak na kružnu (cirkularnu) ekonomiju (fokusiranje na ponovnu upotrebu i recikliranje resursa)
- Sprečavanje i kontrola zagađenja
- Zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosistema

Učesnici na finansijskom tržištu i velike kompanije sa više od 500 zaposlenih moraće da objave kako i u kojoj meri njihove aktivnosti doprinose ciljevima zaštite životne sredine. Ako ne tvrde da su održivi, to bi trebalo biti jasno navedeno.

Sledeći koraci

Nakon usvajanja pravila, Evropska komisija će do kraja 2020. razviti tehničke kriterijume za ciljeve ublažavanja i prilagođavanje klimatskim promenama. Krajnji rok za ostala četiri cilja je 2021. Pravila će se primenjivati za svaki ekološki cilj godinu dana nakon utvrđivanja tehničkih kriterija.

EU: udeo OIE u energetsom miksu 2030. iznosiće 33%

BRISEL - Evropska unija će blago prebaciti svoj cilj da do 2030. dobije trećinu energije iz obnovljivih izvora, ali javna podrška biće potrebna da nadoknadi pad ulaganja u OIE zbog posledica pandemije koronavirusom, rekla je "ministarka" energije EU, prenosi *Reuters*.

Poslednji energetske planovi zemalja EU govore da bi taj blok do 2030. mogao da dosegne 33% udela OIE, nadmašivši svoj cilj za jedan postotni bod, izjavila je Kadri Simson na internet konferenciji za novinare u ponedeljak.

Nemačka konačno dostavila Briselu desetogodišnji klimatski plan

BERLIN/BRISEL - Nemačka je u četvrtak, 11. juna, dostavila Evropskoj komisiji (EK) svoj desetogodišnji energetske i klimatske plan, šest meseci nakon isteka roka, dajući time konačno dugo čekanu podršku nameri Evropske komisije da ojača klimatske ciljeve bloka za 2030.

EK planira da u septembru predloži ambiciozniji klimatske cilj za 2030. godinu, u skladu sa ambicijom da se u ovom bloku do polovine veka potpuno eliminišu emisije gasova efekta staklene bašte (GHG), prenosi *Reuters*.

Komisija vaga dva moguća cilja za 2030. - smanjenje emisije od 50 ili od 55 odsto u odnosu na nivo iz 1990. - i koristi nacionalne klimatske planove država članica kako bi odlučila šta bi bilo realno.

Irska ostaje jedina zemlja EU koja svoj plan nije predala Briselu.

Plan koji je u sredu usvojila nemačka vlada predviđa nacionalni cilj smanjenja emisije GHG za 55 odsto do 2030. godine i mere za postizanje tog cilja, poput uvođenja naplaćivanja za emisije CO2 u sektoru transporta i zgradarstva počev od 2021.

Nemačka energetska firma želi da spreči spajanje divova

BERLIN - Nemačka energetske kompanija Naturstrom pokrenula je pravne postupke za zaustavljanje procesa spajanja dva nemačka energetske diva, RWE i E.ON, što bi ujedno bilo do sada najveće preuzimanje i spajanje u energetici u Evropskoj uniji u celini.

Naturstrom i još 10 nemačkih energetske firmi podnele su zahtev na Evropskom sudu protiv odluke Evropske komisije da odobri RWE-u preuzimanje E.ON-ovog sektora proizvodnje električne energije iz konvencionalnih izvora i elektrana na obnovljive izvore. U zahtevu se ističe da bi takvo povezivanje 'značajno smanjilo konkurentnost u proizvodnji električne energije i u marketingu', prenosi portal *PEI*.

Poljska: Barijera preuzimanju energetske firmi iz ne-EU zemalja

VARŠAVA - Poljska vlada odobrila je krajem maja propise koji će otežati investitorima izvan Evropske unije da jeftino preuzmu kompanije koje Poljska smatra strateškim za svoju privredu, javlja agencija *PAP*.

Propisi su deo vladinog vanrednog plana ekonomskog spasa, vrednog više od 300 milijardi zlotova (72 milijarde dolara) kako bi se pomoglo zemlji da preživi posledice pandemije koronavirusa i nastalu ekonomsku krizu.

Mere će biti obavezujuće u naredne dve godine i primenjivaće se na javna preduzeća i firme u energetske, telekomunikacionom i odbrambenom sektor, proizvođače softvera koji se koriste u elektranama i transportu i dr.

U aprilu je Nemačka na sličan način pooštrila pravila kako bi zaštitila domaće firme od neželjenih preuzimanja od strane ulagača izvan Evropske unije.

Danska jedina EU članica na putu ispunjenja Pariskog sporazuma

BRISEL - Nacionalni energetske i klimatski planovi (NEKP) nekoliko zemalja članica EU-a moraju biti poboljšani kako bi se uskladili s Pariskim sporazumom o klimatskim

promenama, navodi se u novom *izveštaju* koji su pripremile dve nevladine ekološke organizacije.

Mreža klimatske akcije - CAN Europe i portugalska Zero proučili su 15 NEKP-a i utvrdili da nijedan od trenutnih ciljeva za 2030. sadržanih u ovim planovima nije adekvatan da EU ispuni svoje obveze iz Pariskog sporazuma.

Izveštaj pokazuje da su od 15 analiziranih planova samo Danska, Slovačka, Slovenija, Španija i Grčka povećale svoje nacionalne klimatske ciljeve. Međutim, osim novog danskog klimatskog cilja za 70% smanjenja emisija do 2030. godine, ove povećane ambicije nisu u skladu s nivoima koje zahteva Pariski sporazum za postizanje cilja od 1,5 ° C.

Očekuje se da će Evropska komisija u narednim mesecima predstaviti svoju procenu konačnih NEKP-ova.

"Evropska komisija mora da izda nove preporuke i nastaviti sa pritiscima na zemlje članice da povećaju svoje ambicije, jer će ovi planovi igrati presudnu ulogu postavljanjem okvira za zeleni oporavak Evrope", rekli su CAN Europe i Zero.

Prva vetroelektrana u vlasništvu potrošača

LONDON - Oko 2.000 Engleza će uskoro da napaja svoja domaćinstva jeftinijom strujom proizvedenom u vetroelektrani u njihovom vlasništvu.

Iza projekta izgradnje prvog postrojenja na energiju vetra u svojini građana stoji startap preduzeće Ripl enerđi. Vlasnici će trošiti struju iz vetroparka Greg Fata u Velsu.

Kako je najavljeno, vetroelektrana će biti puštena u rad na početku 2021. godine. Uz ulaganje od minimalno 250 funti (oko 280 evra), prosečna domaćinstva koja se odluče da budu investitori i potrošači u sklopu ovog neobičnog projekta ostvarivaće godišnje uštede na računima za električnu energiju od oko 12,5 odsto, prenosi *Energetski portal*.

Sara Merik, direktorka Ripl enerđi, je rekla: "Niste u mogućnosti da posedujete malo elektrane na uglj ili nuklearke kako biste zadovoljavali potrebe svoje kuće za strujom, ali itekako možete posedovati deo vetroparka".

Obnovljivi izvori jeftiniji od uglja, ali ne i hidroenergije

BRISEL - Više od polovice novih postrojenja na obnovljive izvore koja su izgrađena u 2019. godini ostvarilo je niže cene električne energije od najjeftinijih novih termoelektrana na uglj, objavila je Međunarodna agencije za obnovljive izvore energije (IRENA) u izveštaju za 2019.

IRENA na osnovu toga procenjuje da bi već 2021. godine pogon svetskih termoelektrana na uglj, ukupne snage do 1.200 GW, mogao koštati više od izgradnje novih velikih solarnih elektrana.

Značajan pad cena električne energije

U protekloj deceniji došlo i do značajnog pada cena električne energije iz obnovljivih izvora. Tako je od 2010. godine do danas cena električne energije iz velikih sunčanih elektrana pala za 82%, iz solarnih termoelektrana s koncentrovanim ogledalima (CSP) za 47%, iz kopnenih vetroelektrana za 39% i iz morskih vetroelektrana za 29%.

U 2019. godini troškovi proizvodnje električne energije u velikim solarnim elektranama dostigli su svetski prosek od 0,068 USD/(kWh), a u kopnenim i ofšor vetroelektranama 0,053 USD/(kWh), odnosno 0,115 USD/(kWh).

Hidroelektrane su i dalje povoljnije od postrojenja na fosilna goriva

Ipak, uravnoteženi troškovi električne energije (LCOE) iz novih hidroelektrana u 2019. bili su 0,047 USD/(kW), što je za 6% više u odnosu na 2018. i za čak 27% više u odnosu na 2010. godinu. Uprkos tome, čak 90% tih novoizgrađenih hidroelektrana u 2019. godini ima LCOE manji nego u najjeftinijim novim elektranama na fosilna goriva.

Prosečna cena instalirane snage svih svetskih novoizgrađenih hidroelektrana u 2019. porasla je na 1,704 USD/kW ili na 17% više u odnosu na 2018. godinu, preneo je portal **Hydro Review**.

Nemačka osudila predlog novih sankcija SAD protiv Severnog toka 2

BERLIN - Vlada u Berlinu je "sa žaljenjem" primila američki predlog za proširenje sankcija na projekat gasovoda Severni tok 2 između Rusije i Nemačke.

Grupa dvostranačkih američkih senatora početkom ovog meseca predložila da se sankcije čiji je cilj blokiranje izgradnje gasovoda kapaciteta dodatnih 55 milijardi kubika godišnje, prošire sa kažnjavanja plovila koja polažu cevi i na subjekte koji pružaju čitav lanac usluga ovom poslu, od osiguranja, lučkih usluga, do kompanija koje izdaju bilo kakve dozvole vezane za projekat.

Američki zakonodavci reagovali su novim predlogom sankcija na odluku Rusije da, umesto zapadne kompanije koja je zbog sankcija odustala od posla, pošalje svoje plovilo u Baltičko more da položi preostalih 160 kilometara gasovoda.

U noti koju je ministarstvo spoljnih poslova Nemačke objavilo 14. juna navodi se da će nove sankcije, ako budu usvojene, predstavljati "ozbiljno uplitanje u evropsku energetska sigurnost i suverenitet EU"

Opcije i ograničenja Gasproma u projektu Severni tok 2

MOSKVA, BRISEL - Većina analitičara smatra da proširene američke sankcije protiv projekta Severni tok dva (NS2) neće zaustaviti izgradnju gasovoda, ali preovlađuju i procene da će Gazprom teško izboriti na sudu izuzeće od primene EU Direktive o gasu na ovaj pravac kojim bi trebalo da šalje dodatnih 55 milijardi kubika gasa godišnje na tržište Evrope.

Forbes citira poljske eksperte Paveža Jakubovskog i Anu Mikulsku da će Gazprom, ako ne dobije izuzeće od EU pravila, morati da omogući trećim stranama korišćenje 50% kapaciteta NS2, slično ograničenju koje ima na gasovodu OPAL, koji prenosi gas iz prve cevi Severnog toka (NS1).

Podela vlasništva sa nemačkim partnerima?

Situacija se dodatno pogoršava ako, u skladu s načelom razdvajanja, Gazprom bude primoran da odustane od upravljanja i vlasništva na gasovodu. U tom bi slučaju Gazprom bi mogao da preda partnerima u projektu, nemačkim kompanijama BASF -Wintershall i Uniper, francuskoj Engie i anglo-holandskom Shell-u, polovinu vlasništva i drugom entitetu ulogu operatera transportnog sistema (OTS) na poslednjem segmentu gasovoda NS2 (4% ukupne dužine), koji je u nemačkim teritorijalnim vodama.

Partneri rešenje i za OTS-a

Forbesovi sagovornici smatraju da bi se rešenje za OTS-a tražilo u krugu Gaspromovih partnera u projektu i citira primer kompanije WIGA, zajedničkog ulaganja nemačkog Wintershall-a i Gasproma. WIGA je kišobran za tri filijale koje su OTS-ovi na gasovodima OPAL, NEL i EUGAL; sve u vezi s projektima NS1 i NS2. OPAL i NEL preuzimaju ruski gas iz Severnog toka 1. EUGAL bi trebalo da ima tu funkciju u odnosu na NS2.

To bi naravno dodatno produžilo vreme potrebno da NS2 krene sa radom, usložnilo rukovođenje gasovodom, kao i njegovu profitabilnost, primoralo, pored ostalog Gazprom da prihvati nadležnost nemačkog regulatora u određivanju cena gasa, prenosi **Forbes**, ali je jasno da rešenja postoje.

Jonathan Stern, profesor s Oksfordskog instituta za energetske studije, kaže za Sputnik da proširenje američkih sankcija neće imati velikog uticaja na izgradnju NS2, "sve dok je Gazprom spreman da prihvati taj rizik".

Pad potrošnje gasa čini projekat manje hitnim

Ono što, prema Sternu, može imati uticaja na gasovod je pad potražnje za gasom u Evropi usled efekata pandemije COVID-19 i usporavanja ekonomija. "S obzirom na smanjenu potražnju za gasom u Evropi, Gaspromovu projekcija izvoza na to tržište od 167 milijardi kubika gasa (bcm) u 2020. godini (u poređenju s oko 200 bcm u 2018. i 2019. godini) i verovatno sličan volumen za 2021. godinu, plus njegov petogodišnji tranzitni ugovor s Ukrajinom, potreba za dodatnim izvoznim kapacitetom iz Severnog toka 2 manje je hitna nego što se činilo pre godinu dana", dodao je Stern.

Rusko-beloruski ugovor o gasu za 2021. pod znakom pitanja

MOSKVA/MINSK - Gasprom je saopštio u ponedjeljak da je spreman da pregovara s Belorusijom o izvozu gasa u 2021. godini ako Minsk ispuni uslove sporazuma iz tekuće godine.

Moskva i Minsk imali su redovne nesuglasice oko uslova isporuke ruskog gasa za Belorusiju tokom poslednje dve decenije, a sporovi su vodili i prekidima u isporukama 2004. i 2010. godine.

Foto: Predsednik Belorusije Aleksandar Lukašenko i prvi čovek Gasproma Aleksej Miler

Gasprom i Belorusija potpisali su krajem decembra sporazum o isporuci i tranzitu gasa za 2020. godinu, da bi sredinom februara dogovorili element cene u ugovoru. Sada Belorusija traži da se obnove pregovori o ceni za ovu godinu, navodeći neslaganja oko kalorijske vrednosti ruskog gasa.

Međutim, Gasprom to ne prihvata, konstatujući da su cenovni uslovi dogovoreni i uz to dodaje da mu Belorusija duguje oko 166 miliona dolara neplaćenih računa za gas, što u Minsku demantuju.

"Ako se Belorusija u potpunosti bude pridržavala sporazuma za 2020., Gasprom je spreman da započne pregovore o uslovima snabdevanja gasom od 1. januara 2021.", saopšteno je iz ruske kompanije.

Minsk osporava kalorijsku vrednost gasa

Prema pisanju novinske agencije **Belta**, belorusko ministarstvo energetike želi da filijala Gasproma u toj zemlji, Gazprom Transgaz Belorusija, pripremi metodologiju za određivanje mesečne kalorijske vrednosti isporuka ruskog gasa.

"Nesuglasice u određivanju cene gasa nastale su zbog neslaganja oko njegove kalorijske vrednosti", navode iz ministarstva.

Belorusija je, sa uvozom od preko 22.2 milijarde kubika gasa (Bcm) u 2019., treći najveći klijent Gasproma, iza Nemačke i Italije.

Prema medijskim izveštajima, Gasprom se složio da će isporučiti susedu 20-22 Bcm gasa u 2020. godini po ceni od 127 USD/1.000 m³ - što je nešto ispod Eur10/MWh.

Međutim, evropske spot-cene prirodnog gasa pale su 2020. godine zbog prekomerne ponude i slabe potražnje, pri čemu su na holandskoj TTF berzi poslednjih nedelja cene za dan unapred srozane na 3,10 evra / MWh, piše **Reuters**.

Prepolovljeni izvozni prihodi Gasproma

MOSKVA - Prihodi Gasproma od izvoza prirodnog gasa u prva četiri meseca ove godine su se više nego prepolovili, s tim da se kompanija suočila kako sa padom cena, tako i isporučenih količina, javlja Kallanish Energy. Prema poslednjim ruskim carinskim podacima, prihodi od izvoza u periodu januar-april opali su za 52,3% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, na 8,3 milijarde dolara. Fizički izvoz bio je manji za 24% i iznosio je 59,6 milijardi kubnih metara (Bcm).

Prosečna cena Gaspromovog izvoznog gasa u aprilu bila je 13% ispod one iz marta i iznosila je 109 USD za hiljadu kubnih metara.

IEA: Ove godine rekordni globalni pad potrošnje gasa

PARIZ - Globalna potrošnja prirodnog gasa zabeležiće u 2020. najveći pad u istoriji, zbog posledica pandemije koronavirusa i vrlo blage zime na severnoj hemisferi, objavila je IEA -

Međunarodna agencija za energiju u svom Godišnjem pregledu u prošlu sredu.

IEA očekuje da će ove godine

potrošnja gasa u svetu pasti za 4%, odnosno za 150 milijardi kubnih metara (bcm), na tri biliona i 850 milijardi kubika - dvostruko više od pada nakon globalne finansijske krize 2008. godine.

Agencija, takođe, predviđa pad od 75 bcm godišnje potražnje do 2025. - što je isti iznos kao porast globalne potražnje zabeležen u 2019. godini.

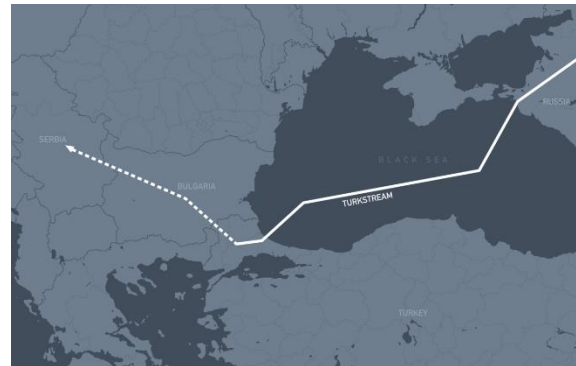
Bugarska traži zajam za Balkanski tok i Interkonektor do Srbije

SOFIJA - Bugarski državna gasovodna kompanija Bulgartransgas objavila je u petak da traži bankarski kredit u iznosu do 400 miliona evra za finansiranje aktuelnih ključnih projekata, kao što je izgradnja bugarske sekcije gasovoda Turski tok, koju je Sofija nazvala *Balkanski tok*.

Bulgartransgas je pozvao zainteresovane banke da dostave ponude za kredit sa rokom otplate od šest godina kako bi se pokrili troškovi finansiranja pomenutog i drugih projekata kao što su interkonekcija Bugarska-Srbija, proširenje kapaciteta podzemnog skladišta gasa Čiren, navodi se u saopštenju kompanije.

Najniža cena, koju su ponudili odabrani izvođači radova za izgradnju deonice Turskog toka u Bugarskoj, tačnije 3,9% godišnje, služi kao

merilo ("ključni uslov") za cenu potrebnih dodatnih finansijskih sredstava, precizira Bulgartransgas.

Rok za podnošenje ponuda je do 30. juna, prenosi **SeeNews**.

Prošle godine Bulgartransgas je potpisao je ugovor vredan 1,1 milijardu evra sa konzorcijumom saudijske inženjersko-građevinske kompanije Arkad i njene zajedničke firme sa sedištem u Italiji, Arkadom ABB za izgradnju gasovoda od granice sa Turskom do granice sa Srbijom.

Svaka benzinska stanica u Nemačkoj moraće da ima punjače za EV

BERLIN – Vlada Nemačka je saopštila da će sve benzinske stanice u zemlji morati da postave infrastrukturu za punjenje električnih automobila. Kao deo plana ekonomskog oporavka od 130 milijardi evra, inicijativa će subvencionirati i kupovinu električnih vozila sa oko 6.000 evra.

„Znamo da je to 97% razloga zašto nemački vozači ne kupuju električne automobile,“ rekao je za **Reuters** Diego Biasi, predsednik i suosnivač Quercus Real Assetsa.

Električni automobili u Nemačkoj zahvatali su prošle godine tek 1,8% ukupnog broja novih putničkih vozila registrovanih u toj zemlji, naspram 59,2% benzinaca i 32% dizelaša.

Zakupljen sav kapacitet LNG terminala Krk

ZAGREB - Kapacitet LNG terminala na ostrvu Krk od 2,6 milijardi kubnih metara godišnje, u potpunosti je zakupljen za iduće tri gasne, saopšteno je iz firme LNG Hrvatska.

Katarska kompanija Powerglobe Qatar je zakupila preostali deo slobodnog kapaciteta regasifikacije utečnjelog prirodnog gasa.

Prema podacima LNG Hrvatska, za gasne godine od 2023./2024. do 2026./2027. za sada je zakupljeno po nešto više od dve mlrd m³, a od 2027./2028. do 2029./2030. po nešto više od 1,1 milijardu kubika.

Komisija odobrila Hrvatskoj pomoć za energetska intenzivna preduzeća

BRISEL - Evropska komisija odobrila je Hrvatskoj program kojim se energetska intenzivnim preduzećima odobrava smanjenje naknada za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, prenosi *Energetika-net*.

Podrška Hrvatske za obnovljivu energiju trenutno se finansira sredstvima potrošača električne energije na osnovu potrošnje.

Program će se primenjivati do kraja 2021. uz godišnji budžet 10 miliona evra namenjenih sektorima koji su posebno energetska intenzivni i trguju na međunarodnom nivou.

Smanjenja za korisnike iznosiće najviše do 80 % naknada za podršku. Hrvatska je dostavila i plan prilagođavanja kako bi se nivo smanjenja uskladio s pravilima o državnoj podršci privredi koja se primenjuju od 2013.

Komisija je ocenila meru i plan u skladu s pravilima EU-a o državnoj pomoći, a posebno Smernicama o državnoj pomoći zaštiti životne sredine i energetskim ciljevima za period od 2014. do 2020.

Crnogorska berza električne energije do kraja godine

PODGORICA - Crnogorska berza električne energije trebalo bi da počne sa radom krajem ove godine, saopštili su njeni predstavnici.

PR berze, Dragana Radulović kazala je za list Elektroprivreda, se pregovori sa Nord Pool-om uspešno privode kraju pa se očekuje da svi potrebni ugovori o strateškom partnerstvu sa tom norveškom kompanijom budu potpisani tokom drugog kvartala ove godine.

Saradnja uključuje podršku za uspostavljanje procesa i procedura potrebnih za funkcionisanje nacionalnog dan-unapred tržišta u Crnoj Gori, povezivanje tržišta sa susjednim zemljama i procese kliringa i finansijskog poravnanja.

„Interesovanje za učešće na berzi postoji, naročito zbog činjenice da je podmorski kabl omogućio fizičko spajanje našeg tržišta sa evropskim, najviše od trgovaca koji su već prisutni u regionu“, rekla je Radulović.

Osim transparentnosti, korisniku se, kako je navela, daje mogućnost da sam kreira svoj proizvod, time što će u početnoj fazi osim standardnih proizvoda bazne i vršne energije moći da kupuje satne profile koji njemu odgovaraju najviše.

„U kasnijoj fazi, plan je da se zajedno sa ostatkom evropskih tržišta krene na 15-ominutne profile, kao i na otvaranje tržišta unutar dnevne kupovine, koje bi dalo dodatne fleksibilne opcije svim igračima na tržištu da na taj način optimizuju svoju poziciju“, objasnila je Radulović.

Izveštavanje o trgovanim količinama biće svakodnevno, a na berzi će energiju moći da nabave i postojeći snabdjevači i oni koji će se tek pojaviti u budućnosti, a kupovaće od satnih količina energije do godišnjih profila“, dodala je Radulović.

